

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՕՐԵՆՔԸ

ՍՏԱՆՊԱՐՏԱՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

ԳԼՈՒԽ I

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 1. Օրենքի գործողության ոլորտը

Սույն օրենքը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետությունում ստանդարտացման գործունեության իրավական հիմքերը և դրա մասնակիցների իրավասությունը, ինչպես նաև կանոնակարգում է ստանդարտացման նորմատիվ փաստաթղթերի մշակման և կիրառման սկզբունքները:

Հոդված 2. Օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները

Սույն օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացություններն են՝

ստանդարտացում՝ իրականում գոյություն ունեցող կամ հնարավոր խնդիրների վերաբերյալ համընդհանուր և բազմակի կիրառման համար դրույթների սահմանման միջոցով որոշակի բնագավառում կարգավորվածության լավագույն աստիճանին հասնելուն ուղղված գործունեություն,

ստանդարտացման նորմատիվ փաստաթուղթ՝ փաստաթուղթ, որով սահմանվում են կանոններ, ընդհանուր սկզբունքներ կամ բնութագրեր՝ գործունեության տարբեր ձեւերի կամ դրանց արդյունքների վերաբերյալ,

ստանդարտացման օբյեկտ՝ ստանդարտացման ենթակա արտադրանք, գործընթաց կամ ծառայություն,

ստանդարտ՝ փաստաթուղթ, որով սահմանվում են գործունեության տարբեր ձեւերին կամ դրանց արդյունքներին վերաբերող համընդհանուր եւ բազմակի կիրառման համար կանոններ, ընդհանուր սկզբունքներ կամ բնութագրեր՝ ուղղված որոշակի բնագավառում լավագույն կարգավորվածության ձեռքբերմանը, որը մշակվում է փոխհամաձայնության հիման վրա եւ հաստատվում՝ լիազորված մարմնի կողմից,

միջազգային ստանդարտ` ստանդարտացման միջազգային կազմակերպության կողմից ընդունված և հանրությանը հասանելի ստանդարտ,

տարածաշրջանային ստանդարտ` ստանդարտացման տարածաշրջանային կազմակերպության կողմից ընդունված և հանրությանը հասանելի ստանդարտ,

ազգային ստանդարտ` ստանդարտացման ազգային մարմնի կողմից ընդունված և հանրությանը հասանելի ստանդարտ,

կազմակերպության ստանդարտ` ստանդարտ, որը կազմակերպությունը ստանդարտացման նպատակներով հաստատում և կիրառում է որոշակի արտադրանքի արտադրության, դրա կատարելագործման և արտադրանքի որակի, աշխատանքների կատարման, ծառայությունների մատուցման ապահովման, ինչպես նաև գիտության տարբեր բնագավառներում հետազոտությունների, փորձարկումների, չափումների և մշակումների արդյունքների տարածման և օգտագործման համար,

ստանդարտացման կանոններ և ուղեցույցներ` փաստաթուղթ, որը բովանդակում է ստանդարտացման աշխատանքների կատարման վերաբերյալ կազմակերպատեխնիկական և/կամ ընդհանուր տեխնիկական դրույթներ, կարգեր, մեթոդներ, ինչպես նաև այդ աշխատանքների արդյունքների ձևակերպման ուղեցույցային կանոններ,

տեխնիկատնտեսական և սոցիալական տեղեկատվության դասակարգիչները` փաստաթուղթ որով սահմանվում են դասակարգման օբյեկտների և դրանց ենթաբազմության կոդերի ու անվանումների հավաքածուները,

**տեխնիկական պայմաններ`** տեխնիկական պահանջները սահմանող փաստաթուղթ, որին պետք է համապատասխանեն որոշակի արտադրանքը, աշխատանքը (այդ թվում` գործընթացը), ծառայությունը,

շահագրգիռ կողմ` ստանդարտացման գործընթացում շահագրգիռ կամ որևէ կերպ ներգործվող ցանկացած անձ,

փոխհամաձայնություն` ընդհանուր համաձայնություն, որը բնութագրվում է շահագրգիռ կողմերի մեծամասնության միջև էական հարցերի վերաբերյալ լուրջ առարկությունների բացակայությամբ և ձեռք է բերվում բոլոր կողմերի կարծիքները հաշվի առնելուն ուղղված և ցանկացած վիճարկելի փաստարկների մոտարկման

գործընթացի միջոցով: Փոխհամաձայնությունը պարտադիր չէ, որ ենթադրի լրիվ միակարծություն,

ստանդարտացման ազգային մարմին՝ ճանաչված ստանդարտացման մարմին, որն իրավունք ունի ճանաչվելու որպես համապատասխան միջազգային ԻՍՕ ստանդարտացման կազմակերպության ազգային անդամ,

լիազորված պետական մարմին՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից լիազորված պետական կառավարման մարմին,

ստանդարտացման ազգային համակարգ՝ նորմատիվ փաստաթղթերով կանոնակարգված ստանդարտացման աշխատանքների կազմակերպման և վարման փոխկապակցված կանոններ և դրույթներ,

պետական ստանդարտացման ամենամյա ծրագիրը՝ ծրագիր, որը մշակվում է պետական կառավարման մարմինների առաջարկությունների հիման վրա, հաստատվում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ և ենթակա է պետական ֆինանսավորման,

ստանդարտացման ամենամյա ծրագիր՝ ծրագիր, որը մշակվում է Ստանդարտացման ազգային մարմնի կողմից ստանդարտացման ոլորտի շահագրգիռ կողմերի առաջարկությունների հիման վրա, ելնելով տնտեսության զարգացման, տնտեսության մեջ միջազգային նորարարական գիտելիքի և փորձի ներդրման անհրաժեշտությունից և առկա կարիքներից: Ստանդարտացման ամենամյա ծրագիրը ներառում է նաև պետական ամենամյա ծրագիրը և հաստատվում է տեխնիկական կառավարման խորհրդի կողմից:

Հոդված 3. Ստանդարտացման նպատակները եւ օբյեկտները

1. Ստանդարտացման նպատակներն են՝

1) արտադրանքների և գործընթացների անվտանգության մակարդակի բարելավումը, մարդկանց առողջության ու կյանքի և շրջակա միջավայրի պաշտպանությունը,

2) արտադրանքների, գործընթացների և ծառայությունների որակի բարձրացման խթանումը,

3) աշխատուժի, նյութերի և էներգիայի արդյունավետ օգտագործման երաշխավորումը,

- 4) արտադրության, բազմագործառույթային կառավարման արդյունավետության բարձրացումը, համատեղելիության և համափոխարինելիության երաշխավորումը,
- 5) միջազգային առևտրում տեխնիկական խոչընդոտների վերացումը,
- 6) գիտատեխնիկական առաջընթացի և նորարարության խթանումը,
- 7) չափումների միասնականության ապահովումը,
- 8) պետական պաշտպանության և մոբիլիզացիոն պատրաստականության ապահովումը,
- 9) տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջների պահպանումը:

2. Ստանդարտացման օբյեկտներն են՝ արտադրանքը, աշխատանքը (այդ թվում՝ գործընթացը) եւ ծառայությունը:

Հոդված 4. Ստանդարտացման սկզբունքները

Հայաստանի Հանրապետությունում ստանդարտացումը հիմնված է հետևյալ սկզբունքների վրա՝

- 1) ազգային ստանդարտների մշակման, ընդունման և կամավոր կիրառման գործընթացում բոլոր շահագրգիռ կողմերի կամավոր և հավասար մասնակցության իրավունքի պահպանումը,
- 2) շահագրգիռ կողմերի փոխհամաձայնության վրա հիմնված ազգային ստանդարտների մշակումը և ընդունումը,
- 3) ստանդարտացման գործընթացի բոլոր փուլերում աշխատանքների թափանցիկությունը և պատշաճ հանրային իրազեկումը,
- 4) ստանդարտացման գործընթացում շահագրգիռ կողմերի համընդհանուր շահերի նկատմամբ որևէ անձնական շահի գերիշխման կանխարգելումը,
- 5) ազգային ստանդարտների փոխադարձ համապատասխանությունը և Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության հետ հակասությունների բացառումը,
- 6) համաշխարհային գիտելիքի և տեխնոլոգիայի վերջին, առաջադիմական նվաճումները, միջազգային և եվրոպական ստանդարտացման կանոնները և արդյունքները հաշվի առնելը,

7) միջազգային և տարածաշրջանային ստանդարտներին ներդաշնակ ազգային ստանդարտների մշակումը՝ հաշվի առնելով աշխարհագրական, կլիմայական և հիմնարար տեխնոլոգիական բնույթի տարբերությունների առկայությունը,

8) գործողության մեջ դրված ազգային ստանդարտների և դրանց փոփոխությունների պատշաճ ծանուցումը բոլոր շահագրգիռ կողմերին,

9) ստանդարտացման աշխատանքների իրականացումը տեխնիկական հանձնաժողովների միջոցով:

Հոդված 5. Ստանդարտացման հարաբերությունների իրավական կարգավորումը

Հայաստանի Հանրապետությունում ստանդարտացման հետ կապված հարաբերությունները կարգավորվում են սույն օրենքով եւ այլ իրավական ակտերով:

Հոդված 6. Միջազգային պայմանագրերը

Եթե Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով սահմանված են նորմեր, որոնք նախատեսված չեն սույն օրենքով, ապա գործում են միջազգային պայմանագրերի նորմերը:

ԳԼՈՒԽ II

ՍՏԱՆԴԱՐՏԱՑՄԱՆ ԳՈՐԾՆԹԱՑԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

Հոդված 7. Ստանդարտացման բնագավառում պետական քաղաքականությունը

Հայաստանի Հանրապետությունում ստանդարտացման բնագավառում պետական քաղաքականությունը ձևավորում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից լիազորված պետական կառավարման մարմինը:

Հոդված 8. Ստանդարտացման գործընթացի մասնակիցները

Ստանդարտացման գործընթացի մասնակիցներն են՝ Լիազորված պետական մարմինը, ստանդարտացման ազգային մարմինը՝ ի դեմս Ստանդարտների ազգային ինստիտուտի, ստանդարտացման տեխնիկական հանձնաժողովները, պետական կառավարման այլ մարմիններ, ինչպես նաեւ իրավաբանական անձինք եւ անհատ ձեռնարկատերերը:

Հոդված 9. Լիազորված պետական կառավարման մարմինը

Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից լիազորված պետական կառավարման մարմինը՝

1) մշակում և իրականացնում է պետական քաղաքականություն ստանդարտացման բնագավառում,

2) ապահովում է պետության կարիքների համար ստանդարտացման աշխատանքների ֆինանսավորումը,

3) Հայաստանի Հանրապետության կառավարության հաստատմանն է ներկայացնում պետական ստանդարտացման ծրագիրը:

Հոդված 10. Ստանդարտացման ազգային մարմինը

1. Ստանդարտների ազգային ինստիտուտը որպես ստանդարտացման ազգային մարմին.

1) ընդունում և գործողության մեջ է դնում ազգային ստանդարտները,

2) դադարեցնում է ազգային ստանդարտների գործողությունը,

3) նախապատրաստում և հաստատում է ստանդարտացման ամենամյա ծրագիրը,

4) ստանդարտացման ազգային համակարգի ստանդարտներով սահմանում է ստանդարտացման աշխատանքների կատարման կազմակերպամեթոդական և ընդհանուր տեխնիկական կանոնները, ընթացակարգերը, ինչպես նաև միջազգային, տարածաշրջանային ստանդարտների և այլ պետությունների ազգային ստանդարտների կիրառման կարգը ազգային ստանդարտների կարգավիճակով,

5) ստեղծում է ստանդարտացման տեխնիկական հանձնաժողովները և համակարգում դրանց գործունեությունը,

6) ներկայացնում է Հայաստանի Հանրապետությունը ստանդարտացման միջազգային ԻՍՕ կազմակերպությունում,

7) մասնակցում է միջազգային և տարածաշրջանային ստանդարտացման աշխատանքներին,

8) ստեղծում և վարում է ստանդարտացման նորմատիվ փաստաթղթերի ազգային ֆոնդը,

9) իր ուսումնական կենտրոնի միջոցով իրականացնում է տեխնիկական կանոնակարգման, ստանդարտացման, չափագիտության և համապատասխանության գնահատման բնագավառներում մասնագետների համապատասխան ուսուցումը և վերապատրաստումը,

10) իրականացնում է ազգային, միջազգային, տարածաշրջանային ստանդարտների, ստանդարտացման բնագավառի կանոնների և ուղեցույցների և դրանց փոփոխությունների գրանցումը (հաշվառումը) և պահպանումը,

11) ապահովում է միջկառավարական և ազգային մակարդակներով ստանդարտացման բնագավառում տեղեկատվության փոխանակումը,

12) մատուցում է տեղեկատվական ծառայություններ,

13) կազմակերպում է ազգային, միջազգային և տարածաշրջանային ստանդարտների, կանոնների, ուղեցույցների, ինչպես նաև ամենամյա կատալոգների և եռամսյակային տեղեկատուների հրատարակումը և տարածումը,

14) կազմակերպում է միջազգային և տարածաշրջանային ստանդարտների փորձաքննությունը,

15) մասնակցում է տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջների պահպանումն ապահովող ստանդարտների անվանացանկերի նախապատրաստմանը:

2. Ստանդարտների ազգային ինստիտուտի կազմում ստեղծվում է տեխնիկական կառավարման խորհուրդ, որը բաղկացած է տնտեսության գերակա ոլորտների, պետական կառավարման մարմինների, սպառողների շահերի պաշտպանության և այլ ոլորտների շահագրգիռ կողմերի ներկայացուցիչներից:

3. Տեխնիկական կառավարման խորհրդի նախագահը Ստանդարտների ազգային ինստիտուտի տնօրենն է, որը հաստատում է խորհրդի կազմը ու կանոնադրությունը և ստորագրում է խորհրդի կողմից ընդունված որոշումները:

4. Տեխնիկական կառավարման խորհուրդը.

1) սահմանում է ստանդարտացման բնագավառում պետական քաղաքականության իրականացման հեռանկարային ռազմավարությունը,

2) համապատասխան շահագրգիռ մարմինների և ստանդարտացման տեխնիկական հանձնաժողովների առաջարկությունների հիման վրա ընդունում է ստանդարտացման ամենամյա ծրագիրը,

3) որոշում է կայացնում ազգային ստանդարտների, դասակարգիչների, ստանդարտացման կանոնների և ուղեցույցների նախագծերի ընդունման և գործողության մեջ դնելու վերաբերյալ,

4) ապահովում է ստանդարտացման ազգային համակարգի համապատասխանությունն ազգային տնտեսության շահերին, նյութատեխնիկական բազայի ներկա վիճակին և գիտա-տեխնիկական առաջընթացին,

5) մասնակցում է տնտեսության զարգացման ծրագրերի, գերատեսչական և միջգերատեսչական նպատակային ծրագրերի և պետական այլ ծրագրերի ձևավորմանը ստանդարտացման մասով,

6) սահմանում է ստանդարտացման աշխատանքների կատարման ընդհանուր կանոնները, ստանդարտացման մասնակիցների փոխգործակցության ձևերը և մեթոդները,

7) ընդունում է որոշումներ ստանդարտացման տեխնիկական հանձնաժողովների ստեղծման և լուծարման վերաբերյալ, հաստատում է դրանց կանոնադրությունը և աշխատանքային ծրագրերը, համակարգում և իրականացնում է դրանց գործունեության ընթացաստուգումը, ինչպես նաև մեթոդական ղեկավարումը,

8) համակարգում է Հայաստանի Հանրապետությունում ազգային, միջազգային և տարածաշրջանային ստանդարտացման աշխատանքները՝ այդ աշխատանքների կատարմանն ընդգրկելով շահագրգիռ կողմերին, ստանդարտացման տեխնիկական հանձնաժողովներին և համապատասխան փորձագետներին:

Հոդված 11. Ստանդարտացման տեխնիկական հանձնաժողովները

1. Ստանդարտացման տեխնիկական հանձնաժողովները ապահովում են ամրագրված գործունեության բնագավառում ազգային, միջազգային, տարածաշրջանային, միջպետական ստանդարտացման աշխատանքների կատարումը: Ստանդարտացման տեխնիկական հանձնաժողովների կազմի մեջ ստանդարտացման ոլորտում իրենց շահերի նյութականացման նպատակով

հավասարության և կամավորության հիմունքներով ընդգրկվում են ստանդարտացման ազգային մարմնի, պետական կառավարման մարմինների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների, գիտահետազոտական ինստիտուտների, արհեստակցական միությունների, հասարակական կազմակերպությունների (միությունների), ձեռնարկատերերի ու սպառողների միավորումների, առևտրային ու ոչ առևտրային կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ, ինչպես նաև ֆիզիկական անձինք:

2. Ստանդարտացման տեխնիկական հանձնաժողովը ամրագրված գործունեության ոլորտին համապատասխան՝

1) իրականացնում է ազգային, միջազգային և տարածաշրջանային ստանդարտների և դրանց փոփոխությունների մշակումը, ինչպես նաև նախապատրաստում է առաջարկություններ դրանց վերանայման, գործողության դադարեցման վերաբերյալ,

2) անցկացնում է ստանդարտացման փաստաթղթերի և դրանց փոփոխությունների նախագծերի փորձաքննություն,

3) մասնակցում է ստանդարտացման ծրագրի ձևավորմանը,

4) մասնակցում է ստանդարտացման միջազգային և տարածաշրջանային տեխնիկական հանձնաժողովների (ենթահանձնաժողովների, աշխատանքային խմբերի) աշխատանքներին, նրանց քարտուղարությունների վարմանը՝ ստանդարտացման ազգային մարմնի և ստանդարտացման միջազգային (տարածաշրջանային) կազմակերպությունների միջև կնքված համաձայնագրերին համապատասխան,

5) կազմակերպում և իրականացնում է ամրագրված գործունեության բնագավառում, ստանդարտացման փաստաթղթերի փորձաքննություն՝ գիտության և տեխնիկայի արդի նվաճումներին համապատասխան՝ հաշվի առնելով ազգային տնտեսության վիճակը,

6) իրականացնում է իր կանոնադրությամբ և աշխատանքային ծրագրով նախատեսված այլ աշխատանքներ:

Հոդված 11. Պետական այլ մարմինները

Պետական այլ մարմինները ստանդարտացման գործընթացին մասնակցում են Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան՝ իրենց իրավասության սահմաններում:

Հոդված 12. Իրավաբանական անձինք եւ անհատ ձեռնարկատերերը

Իրավաբանական անձինք եւ անհատ ձեռնարկատերերը ստանդարտացման գործընթացում իրենց գործունեությունն իրականացնում են սույն օրենքին եւ այլ իրավական ակտերին համապատասխան:

Հոդված 13. Հայաստանի Հանրապետությունում գործող ստանդարտացման նորմատիվ փաստաթղթերը եւ դրանց ներկայացվող պահանջները

1. Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառվող ստանդարտացման նորմատիվ փաստաթղթերն են՝

1) ազգային ստանդարտները,

2) ստանդարտացման կանոնները և ուղեցույցները,

3) միջազգային ստանդարտները,

4) տարածաշրջանային ստանդարտները,

5) տեխնիկատնտեսական և սոցիալական տեղեկատվության դասակարգիչները (այսուհետ՝ դասակարգիչներ),

6) կազմակերպության ստանդարտները:

2. Ստանդարտացման նորմատիվ փաստաթղթերում սահմանված պահանջները պետք է հիմնված լինեն գիտության, տեխնիկայի եւ տեխնոլոգիայի ժամանակակից նվաճումների, միջազգային, տարածաշրջանային ստանդարտների, ստանդարտացման կանոնների և նորմերի վրա, հաշվի առնելով արտադրանքի օգտագործման, աշխատանքի կատարման եւ ծառայության մատուցման պայմանները, եւ չպետք է հակասեն Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը:

Հոդված 14. Ազգային ստանդարտները

1. Ազգային ստանդարտներն են՝

1) Հայաստանի Հանրապետության ստանդարտները, որոնք մշակվում և կիրառվում են հայերենով,

2) ստանդարտացման ազգային համակարգով սահմանված՝ Հայաստանի Հանրապետությունում ազգային ստանդարտի կարգավիճակով կիրառվող միջազգային, տարածաշրջանային եւ այլ պետությունների ազգային ստանդարտները:

2. Ազգային ստանդարտներով սահմանվում են պահանջներ եւ նորմեր՝ արտադրանքի, աշխատանքի եւ ծառայության անվտանգության, սանիտարական վիճակի, տեխնիկական եւ տեղեկատվական համատեղելիության, արտադրանքի համափոխարինելիության, արտադրանքի սպառողական (շահագործական) հիմնական բնութագրերի, փորձարկման մեթոդների, արտադրանքը փաթեթավորելու, մակնշելու, պահելու, փոխադրելու, օգտագործելու, վերականգնելու (նորոգելու) եւ օգտահանելու վերաբերյալ:

Ազգային ստանդարտներով սահմանվում են նաեւ արտադրանքի մշակման, արտադրման եւ օգտագործման (շահագործման) տեխնիկական փաստաթղթերի ձեւակերպման, արտադրանքի, աշխատանքի եւ ծառայության որակի ապահովման, միջոցների օգտագործման պահանջներ, ինչպես նաեւ տերմիններ, չափագիտական եւ այլ կազմակերպատեխնիկական եւ ընդհանուր տեխնիկական կանոններ:

3. Ազգային ստանդարտների համար կիրառվում է «ՀՍ» դասիչը:

4. Միջազգային, տարածաշրջանային եւ այլ պետությունների ազգային ստանդարտները ազգային ստանդարտի կարգավիճակով ընդունվում և կիրառվում են ստանդարտացման ազգային համակարգով սահմանված հավանության և վերահրատարակման մեթոդներով:

Հոդված 15. Ղասակարգիչները

1. Ղասակարգիչների մշակումը, ընդունումը, վարումը եւ կիրառումն իրականացվում է ստանդարտացման նորմատիվ փաստաթղթերով սահմանված կարգով:

2. Միջազգային, միջպետական կամ այլ պետությունների ղասակարգիչները կարող են կիրառվել Հայաստանի Հանրապետությունում՝ ստանդարտացման նորմատիվ փաստաթղթերով սահմանված կարգով:

Հոդված 16. Կազմակերպության ստանդարտները

1. Կազմակերպության ստանդարտները մշակում եւ հաստատում են իրավաբանական անձինք՝ ելնելով սույն օրենքի 3 հոդվածի պահանջների կատարման, ինչպես նաեւ որոշակի արտադրանքի արտադրման, արտադրության կազմակերպման

Եւ կատարելագործման նպատակով դրանց կիրառման անհրաժեշտությունից: Գիտատեխնիկական, ինժեներական, հասարակական եւ այլ կազմակերպությունների ստանդարտները մշակվում ու ընդունվում են այդ կազմակերպությունների հիմնավոր եւ կիրառական հետազոտությունների ու մշակումների արդյունքների եւ տարբեր բնագավառներում ստացված գիտելիքների տարածման ու օգտագործման հիման վրա:

2. Կազմակերպության ստանդարտների մշակման անհրաժեշտության որոշման, մշակման հաստատման, հաշվառման, փոփոխությունների կատարման եւ չեղյալ հայտարարման պահանջներն ու ընթացակարգերը սահմանվում են ազգային ստանդարտացման կանոններով և ուղեցույցներով:

3. Կազմակերպության ստանդարտները չպետք է հակասեն Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված պահանջներին:

Հոդված 17. Ռազմական ոլորտի ազգային ստանդարտներ

Ռազմական արդյունաբերության արտադրանքի (աշխատանքի, ծառայության) ազգային ստանդարտների մշակման, ընդունման և կիրառման կարգը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

Հոդված 18. Ստանդարտացման նորմատիվ փաստաթղթերի կիրառումը

1. Ստանդարտացման նորմատիվ փաստաթղթերի կիրառումը որոշվում է իրավաբանական անձանց եւ անհատ ձեռնարկատերերի կողմից՝ արտադրանքի մշակման, արտադրման, իրացման, օգտագործման (շահագործման), պահման, փոխադրման, օգտահանման, ինչպես նաեւ աշխատանքների կատարման եւ ծառայությունների մատուցման փուլերում:

2. Ազգային ստանդարտների կիրառումը կամավոր է:

Ազգային ստանդարտների կիրառումը դառնում է պարտադիր, եթե տեխնիկական կանոնակարգերում այդ ստանդարտները վկայակոչված են պարտադիր կիրառման համար:

3. Ստանդարտը նորմատիվ իրավական ակտ չէ:

Հոդված 19. Ազգային ստանդարտների մշակումը

1. Շահագրգիռ կողմերը կարող են առաջարկել ազգային ստանդարտների նախագծեր:

2. Ազգային ստանդարտների մշակումը ներառում է հետևյալ փուլերը.

1) ստանդարտի նախագծի և/կամ մշակման առաջարկի ներկայացում ստանդարտացման ազգային մարմնին.

2) ստանդարտի մշակման գործընթացի կազմակերպումը՝ տեխնիկական հանձնաժողովի կամ աշխատանքային խմբի միջոցով.

3) նախագծի առաջին խմբագրության մշակումը և դրա հրապարակային քննարկումը.

4) ազգային ստանդարտի նախագծի երկրորդ խմբագրության հրապարակային քննարկում.

5) ստանդարտի վերջնական նախագծի ընդունում տեխնիկական հանձնաժողովի (աշխատանքային խմբի) կողմից.

6) Ստանդարտների ազգային ինստիտուտի կողմից ստանդարտացման տեխնիկական խորհրդի եզրակացության հիման վրա ստանդարտի ընդունում և հրապարակում:

Հոդված 20. Ստանդարտացման նորմատիվ փաստաթղթերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը եւ հրապարակումը, ազգային ֆոնդի ստեղծումը

1. Ազգային ստանդարտների, դասակարգիչների, ստանդարտացման կանոնների և ուղեցույցների հրապարակման և տարածման (տրամադրման) իրավունքը պատկանում է ստանդարտացման ազգային մարմնին:

2. Ստանդարտացման միջազգային և տարածաշրջանային կազմակերպությունների, որոնց անդամ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետությունը, ստանդարտների հրապարակումը և տարածումը իրականացվում է ստանդարտացման միջազգային և տարածաշրջանային կազմակերպությունների կողմից սահմանված կարգով և պայմաններով:

3. Այլ կազմակերպությունների ստանդարտների հրապարակումը և տարածումը իրականացնում է ստանդարտացման ազգային մարմինը այլ պետությունների

ստանդարտացման կազմակերպությունների հետ կնքված պայմանագրերին (համաձայնագրերին) համապատասխան:

4. Ստանդարտացման նորմատիվ փաստաթղթերի պահպանման եւ դրանց վերաբերյալ տեղեկատվության ապահովման նպատակով ստեղծվում է ստանդարտացման նորմատիվ փաստաթղթերի ազգային ֆոնդ, որը պարունակում է ազգային ստանդարտներ, դասակարգիչներ, տեխնիկական պայմաններ, միջազգային, տարածաշրջանային, միջպետական եւ այլ պետությունների ազգային ստանդարտներ, ստանդարտացման կանոններ եւ այլն:

ԳԼՈՒԽ III

ՍՏԱՆԴԱՐՏԱՑՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄԸ

Հոդված 21. Ստանդարտացման աշխատանքների ֆինանսավորումը

Պարտադիր պետական ֆինանսավորման ենթակա են՝

1) Ստանդարտացման ամենամյա պետական ծրագրով նախատեսված ազգային ստանդարտների մշակումը.

2) միջազգային համաձայնագրերով նախատեսված միջազգային, տարածաշրջանային եւ միջպետական ստանդարտների մշակումը կամ մասնակցությունը դրանց մշակմանը.

3) միջազգային և տարածաշրջանային ստանդարտացման կազմակերպություններին անդամակցության անդամավճարների մուծումը.

4) մասնակցությունը միջազգային և տարածաշրջանային ստանդարտների մշակմանը, դրանց նախագծերի փորձաքննությունը.

5) ստանդարտացման փաստաթղթերի ազգային ֆոնդի ստեղծումը և վարումը:

ԳԼՈՒԽ IV
ԱՆՑՈՒՄԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 22. Օրենքի ուժի մեջ մտնելը

1. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

2. Հայաստանի Հանրապետության կազմակերպություններում գործող տեխնիկական պայմանները որպես ստանդարտացման նորմատիվ փաստաթուղթ մինչև 2020թ. դեկտեմբերի 31-ը պետք է փոխարինվեն ազգային ստանդարտներով կամ կազմակերպության ստանդարտներով: Մինչև համապատասխան ազգային ստանդարտների ընդունումը, կազմակերպությունների տեխնիկական պայմաններն ենթակա են փորձաքննության և հաշվառման ստանդարտացման ազգային մարմնում՝ համաձայն գործող ստանդարտացման կանոնների և ուղեցույցների:

3. Ելնելով միջազգային և տարածաշրջանային ստանդարտներին ազգային ստանդարտների ներդաշնակեցման անհրաժեշտությունից, ազգային ստանդարտները կարող են ընդունվել հավանության մեթոդով մինչև 2015թ. դեկտեմբերի 31-ը: Հավանության մեթոդով ընդունված ստանդարտները ենթակա են վերահրատարակման դրանց ընդունման պահից երեք տարվա ընթացքում:

4. Սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելու պահից ուժը կորցրած ճանաչել 1999 թ. դեկտեմբերի 3-ի «Ստանդարտացման մասին» ՀՕ-18 Հայաստանի Հանրապետության օրենքը:

Հայաստանի Հանրապետության

Նախագահ

Ս.Սարգսյան

2011թ.

Երևան

ՀՕ- Ն